

Nauka & Wiara

DSW Wrocław
27 kwietnia 2013

Nauka & Wiara

©, TM, All rights (lefts) reserved, etc...

DSW Wrocław
27 kwietnia 2013

Bohaterowie dramatu

Bohaterowie dramatu

- **Wiara**

- **Nauka**

- **Wiara**

- Wiara... to wiara!
- Wiara, religia, a może teologia?
- Dlaczego nie jest interesująca...
- ... i jeszcze te dogmaty...

- **Nauka**

Bohaterowie dramatu

- **Wiara**

- Wiara... to wiara!
- Wiara, religia, a może teologia?
- Dlaczego nie jest interesująca...
- ... i jeszcze te dogmaty...

- **Nauka**

- Ale co to w ogóle jest???
- Dlaczego niby jest interesująca...
- Wszyscy wiedzą, że
 - Nauka (science) to jedyna uprawniona, rzetelna forma poznania/wiedzy
 - Nauka jest jedyną dostępną formą wiedzy obiektywnej
 - Jak nauka mówi, tak jest...

Uczony jako taki nie ma żadnych preferencji natury etycznej, religijnej, politycznej, literackiej, filozoficznej, moralnej czy małżeńskiej... Jako uczony nie interesuje się on tym, co jest dobre lub złe, prawe lub niegodziwe, lecz jedynie tym, co jest prawdziwe lub fałszywe.

Między teologią a nauką

Problematyczność określeń

Problematyczność określeń

- wiara → teologia

Problematyczność określeń

- wiara → teologia
- nauka (science)

Problematyczność określeń

- wiara → teologia
- nauka (science)

Próby opisu możliwych relacji:

Problematyczność określeń

- wiara → teologia
- nauka (science)

Próby opisu możliwych relacji:

- 1 integracja
- 2 separacja (wraz z wariantami)
- 3 eksplikacja

(Lambert)

Problematiczność określeń

- wiara → teologia
- nauka (science)

Próby opisu możliwych relacji:

- 1 integracja
- 2 separacja (wraz z wariantami)
- 3 eksplikacja

(Lambert)

- 1 konflikt
- 2 izolacja
- 3 dialog
- 4 integracja

(Barbour)

Problematiczność określeń

- wiara → teologia
- nauka (science)

Próby opisu możliwych relacji:

- 1 integracja
- 2 separacja (wraz z wariantami)
- 3 eksplikacja

(Lambert)

- 1 konflikt
- 2 izolacja
- 3 dialog
- 4 integracja

(Barbour)

Kłopoty z medium

Ilekcroć zaistnieje konflikt między dosłowną interpretacją jakiegoś tekstu biblijnego a prawdą dotyczącą przyrody, udowodnioną za pomocą wiarygodnych argumentów, chrześcijanin powinien poddać tekst biblijny reinterpretacji metaforycznej.

św. Augustyn *De Genesi ad Litteram*

Struktura teorii fizycznej

Struktura teorii fizycznej

Teoria fizyczna jest strukturą, opisującą przebieg wydarzeń w świecie fizycznym, charakteryzująca się następującymi, *quasi-aksjomatycznymi* cechami:

Struktura teorii fizycznej

Teoria fizyczna jest strukturą, opisującą przebieg wydarzeń w świecie fizycznym, charakteryzująca się następującymi, *quasi-aksjomatycznymi* cechami:

- 1 Wyszczególniony obszar stosowalności – ograniczenie klasy układów, do których teoria ma być stosowana

Struktura teorii fizycznej

Teoria fizyczna jest strukturą, opisującą przebieg wydarzeń w świecie fizycznym, charakteryzująca się następującymi, *quasi-aksjomatycznymi* cechami:

- 1 Wyszczególniony obszar stosowalności – ograniczenie klasy układów, do których teoria ma być stosowana
- 2 Identyfikacja pojęć fizycznych, odnoszących się do klasy układów, będących przedmiotem zainteresowania teorii

Struktura teorii fizycznej

Teoria fizyczna jest strukturą, opisująca przebieg wydarzeń w świecie fizycznym, charakteryzująca się następującymi, *quasi-aksjomatycznymi* cechami:

- 1 Wyszczególniony obszar stosowności – ograniczenie klasy układów, do których teoria ma być stosowana
- 2 Identyfikacja pojęć fizycznych, odnoszących się do klasy układów, będących przedmiotem zainteresowania teorii
- 3 Wyszczególnienie ogólnej konstrukcji (struktury) matematycznej, *wewnątrz* której ma być prezentowana teoria

Struktura teorii fizycznej

Teoria fizyczna jest strukturą, opisującą przebieg wydarzeń w świecie fizycznym, charakteryzująca się następującymi, *quasi-aksjomatycznymi* cechami:

- 1 Wyszczególniony obszar stosowalności – ograniczenie klasy układów, do których teoria ma być stosowana
- 2 Identyfikacja pojęć fizycznych, odnoszących się do klasy układów, będących przedmiotem zainteresowania teorii
- 3 Wyszczególnienie ogólnej konstrukcji (struktury) matematycznej, *wewnątrz* której ma być prezentowana teoria
- 4 Zbiór reguł łączących pojęcia fizyczne z elementami struktury matematycznej

Struktura teorii fizycznej

Teoria fizyczna jest strukturą, opisującą przebieg wydarzeń w świecie fizycznym, charakteryzująca się następującymi, *quasi-aksjomatycznymi* cechami:

- 1 Wyszczególniony obszar stosowalności – ograniczenie klasy układów, do których teoria ma być stosowana
- 2 Identyfikacja pojęć fizycznych, odnoszących się do klasy układów, będących przedmiotem zainteresowania teorii
- 3 Wyszczególnienie ogólnej konstrukcji (struktury) matematycznej, *wewnątrz* której ma być prezentowana teoria
- 4 Zbiór reguł łączących pojęcia fizyczne z elementami struktury matematycznej
- 5 Ogólny system pojęciowy, służący analizie znaczeń podstawowych terminów stosowanych przy ustanawianiu powyższych reguł

Struktura teorii fizycznej

Teoria fizyczna jest strukturą, opisująca przebieg wydarzeń w świecie fizycznym, charakteryzująca się następującymi, *quasi-aksjomatycznymi* cechami:

- 1 Wyszczególniony obszar stosowalności – ograniczenie klasy układów, do których teoria ma być stosowana
- 2 Identyfikacja pojęć fizycznych, odnoszących się do klasy układów, będących przedmiotem zainteresowania teorii
- 3 Wyszczególnienie ogólnej konstrukcji (struktury) matematycznej, *wewnątrz* której ma być prezentowana teoria
- 4 Zbiór reguł łączących pojęcia fizyczne z elementami struktury matematycznej
- 5 Ogólny system pojęciowy, służący analizie znaczeń podstawowych terminów stosowanych przy ustanawianiu powyższych reguł
- 6 Zbiór technik pozwalających na stosowanie tych reguł do wybranego układu fizycznego wewnątrz domeny teorii (klasy układów dopuszczonych przez teorię).

Schematycznie...

- matematyczna struktura TF

Schematycznie...

- **matematyczna struktura TF**
- **dziedzina TF** (część, aspekt świata, do którego odnosi się TF)

- **matematyczna struktura TF**
- **dziedzina TF** (część, aspekt świata, do którego odnosi się TF)
- **reguły pomostowe** (definicje przyporządkowujące/interpretacja danej struktury matematycznej)

- **matematyczna struktura** TF
- **dziedzina** TF (część, aspekt świata, do którego odnosi się TF)
- **reguły pomostowe** (definicje przyporządkowujące/interpretacja danej struktury matematycznej)

struktura matematyczna \Leftrightarrow pojęcia fizyczne \Leftrightarrow fakty

- **matematyczna struktura** TF
- **dziedzina** TF (część, aspekt świata, do którego odnosi się TF)
- **reguły pomostowe** (definicje przyporządkowujące/interpretacja danej struktury matematycznej)

struktura matematyczna \Leftrightarrow pojęcia fizyczne \Leftrightarrow fakty

struktura matematyczna $\xrightarrow{\text{pojęcia fizyczne}}$ fakty empiryczne

- **matematyczna struktura** TF
- **dziedzina** TF (część, aspekt świata, do którego odnosi się TF)
- **reguły pomostowe** (definicje przyporządkowujące/interpretacja danej struktury matematycznej)

struktura matematyczna \Leftrightarrow pojęcia fizyczne \Leftrightarrow fakty

struktura matematyczna $\xrightarrow{\text{pojęcia fizyczne}}$ fakty empiryczne

Problem interpretacji teorii fizycznej:

- **matematyczna struktura** TF
- **dziedzina** TF (część, aspekt świata, do którego odnosi się TF)
- **reguły pomostowe** (definicje przyporządkowujące/interpretacja danej struktury matematycznej)

struktura matematyczna \Leftrightarrow pojęcia fizyczne \Leftrightarrow fakty

struktura matematyczna $\xrightarrow{\text{pojęcia fizyczne}}$ fakty empiryczne

Problem interpretacji teorii fizycznej:

- interpretacja wewnętrzna

- **matematyczna struktura TF**
- **dziedzina TF** (część, aspekt świata, do którego odnosi się TF)
- **reguły pomostowe** (definicje przyporządkowujące/interpretacja danej struktury matematycznej)

struktura matematyczna \Leftrightarrow pojęcia fizyczne \Leftrightarrow fakty

struktura matematyczna $\xrightarrow{\text{pojęcia fizyczne}}$ fakty empiryczne

Problem interpretacji teorii fizycznej:

- interpretacja wewnętrzna
- interpretacja zewnętrzna (filozoficzna):
 - egzegeza struktur
 - sprzeczna z formalizmem
 - neutralna wobec formalizmu

Czy istnieje potrzeba lub możliwość dialogu?

Czy istnieje potrzeba lub możliwość dialogu?

- Agresywność metody naukowej

Czy istnieje potrzeba lub możliwość dialogu?

- Agresywność metody naukowej i jej samoograniczenie

Czy istnieje potrzeba lub możliwość dialogu?

- Agresywność metody naukowej i jej samoograniczenie
- Próby narzucania normatywności metod *science*

Czy istnieje potrzeba lub możliwość dialogu?

- Agresywność metody naukowej i jej samoograniczenie
- Próby narzucania normatywności metod *science*
- Bóg:

Czy istnieje potrzeba lub możliwość dialogu?

- Agresywność metody naukowej i jej samoograniczenie
- Próby narzucania normatywności metod *science*
- Bóg:
 - jako byt udzielający istnienia

Czy istnieje potrzeba lub możliwość dialogu?

- Agresywność metody naukowej i jej samoograniczenie
- Próby narzucania normatywności metod *science*
- Bóg:
 - jako byt udzielający istnienia
 - i wydarzenie Wcielenia

Czy istnieje potrzeba lub możliwość dialogu?

- Agresywność metody naukowej i jej samoograniczenie
- Próby narzucania normatywności metod *science*
- Bóg:
 - jako byt udzielający istnienia
 - i wydarzenie Wcielenia
- Zagadnienie zła

Czy istnieje potrzeba lub możliwość dialogu?

- Agresywność metody naukowej i jej samoograniczenie
- Próby narzucania normatywności metod *science*
- Bóg:
 - jako byt udzielający istnienia
 - i wydarzenie Wcielenia
- Zagadnienie zła
- Problem spójności wizji

Czy istnieje potrzeba lub możliwość dialogu?

- Agresywność metody naukowej i jej samoograniczenie
- Próby narzucania normatywności metod *science*
- Bóg:
 - jako byt udzielający istnienia
 - i wydarzenie Wcielenia
- Zagadnienie zła
- Problem spójności wizji
- Punkty styku:

Czy istnieje potrzeba lub możliwość dialogu?

- Agresywność metody naukowej i jej samoograniczenie
- Próby narzucania normatywności metod *science*
- Bóg:
 - jako byt udzielający istnienia
 - i wydarzenie Wcielenia
- Zagadnienie zła
- Problem spójności wizji
- Punkty styku: Wszechświat,

Czy istnieje potrzeba lub możliwość dialogu?

- Agresywność metody naukowej i jej samoograniczenie
- Próby narzucania normatywności metod *science*
- Bóg:
 - jako byt udzielający istnienia
 - i wydarzenie Wcielenia
- Zagadnienie zła
- Problem spójności wizji
- Punkty styku: Wszechświat, człowiek,

Czy istnieje potrzeba lub możliwość dialogu?

- Agresywność metody naukowej i jej samoograniczenie
- Próby narzucania normatywności metod *science*
- Bóg:
 - jako byt udzielający istnienia
 - i wydarzenie Wcielenia
- Zagadnienie zła
- Problem spójności wizji
- Punkty styku: Wszechświat, człowiek, zjawisko racjonalności

Czy istnieje potrzeba lub możliwość dialogu?

- Agresywność metody naukowej i jej samoograniczenie
- Próby narzucania normatywności metod *science*
- Bóg:
 - jako byt udzielający istnienia
 - i wydarzenie Wcielenia
- Zagadnienie zła
- Problem spójności wizji
- Punkty styku: Wszechświat, człowiek, zjawisko racjonalności
- „Złożone” trudności

Czy istnieje potrzeba lub możliwość dialogu?

- Agresywność metody naukowej i jej samoograniczenie
- Próby narzucania normatywności metod *science*
- Bóg:
 - jako byt udzielający istnienia
 - i wydarzenie Wcielenia
- Zagadnienie zła
- Problem spójności wizji
- Punkty styku: Wszechświat, człowiek, zjawisko racjonalności
- „Złożone” trudności
- ...